

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« volja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg 8. —
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta.

PODRUŽNICE:

CELJE, Kooenova ulica 2. — Tel. 190.
JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

KOMUNISTIČNA AKCIJA V INDIJI

Krvavi izgredi — Indijsko nacionalistično akcijo izrabljajo komunisti — Gandhi opustil borbo proti solnemu monopolu

Bombay, 25. aprila. Položaj v Indiji je še vedno zelo resen. Dočim se na eni strani revolucionarno gibanje zelo širi, priznava Gandhi sam, da obstoja velika nevarnost državljanske vojne. Muslimani in druge manjšine, ki tvorijo približno tretjino indijskega prebivalstva, so odklonili sodelovanje v borbi proti angleški nadvladi, ker se boje, da bi v primeru zmage indijskih nacionalistov prišli pod popolno nadvlado Hindujcev. Gandhi je muslimanom ponudil manjšinsko samoupravo, ako bi Indija dosegla popolno neodvisnost. Ta Gandhijev čin je presenetil njegove nacionalistične tovariše in ni znano, če bodo ta predlog sprejeli in priznali manjšinam avtonomijo.

Indijski nacionalistični listi nadaljujejo agitacijo proti Angležem. V Kalkuti so izšli indijski listi z opis trpinčenja v kalkutskih zaporih zaprtih indijskih nacionalistov. Prvo izdajo je policija zaplenila. Takoj nato so listi priredili drugo izdajo, ki je bila kljub intervenciji policije razprodana in nalepljena po vsem mestu. Policija je bila proti temu popolnoma brez moči.

Kakor poročajo, so pričeli tudi komunisti v Indiji živahno agitacijo in z velikim zadovoljstvom zasledujejo razvoj revolucionarnega gibanja. Nekateri zmerni indijski krogi trdijo, da ni izključeno, da bodo komunisti obvladali položaj in se polastili vodstva revolucionarnega gibanja, kar bi privedlo do

padca Gandhija in narodnega kongresa.

Mesto Pešavar je popolnoma zasedeno po vojaštvu in so bili odposlani v tamošnje okolice močni oddelki vojaštva. Ker je položaj zelo resen, je vstop Evropejcev v Pešavar zabranjen, ako nimajo nujnih opravkov. Ob afganski meji je bila kontrola zelo poostrena, ker sumijo, da tihotapijo komunisti preko Afganistana v Indijo orožje.

Predsednik zakonodajne skupščine Patel je odstopil v znak protesta proti ravnanju policije s političnimi jetniki.

Kalkuta, 25. aprila. Trupla upornikov, ki so bili ubiti v Chittagongu, so včeraj sezgali na nekem griču na veliki gredi. Eden izmed ranjenih upornikov je v bolnici umrl. Čete, ki so zasledovale revolucionarje, so se že vrnile v svoje garnizije. Nad 200 Evropejcev se je javilo prostovoljno v stražne oddelke. Iz Jalapurja poročajo, da je bil eden izmed glavnih sotrudnikov Gandhija, Dandi, obsojen zaradi kršenja solnega monopola na leto dni ječe.

London, 25. aprila. Iz Bombaja poročajo, da je položaj v Indiji skrajno poostren. Z vseh strani prihajajo skrajno vznemirajoče vesti, ki pričajo, da je skoraj vsa Indija zrevala za revolucijo. Gospodarsko življenje je docela zamrlo. Po mestih, na vseh važnejših prometnih zvezah in na mostovih in križiščih patrolirajo močni vojaški oddelki, da pomagajo policiji pri vzdrževanju reda. Vsak hip prihaja do spopadov med vojaštvom, policijo in uporniki. Vsa zborovanja in sestanki so prepovedani. V Pešavaru je prišlo snoči ponovno do zelo krvavega spopada, v katerem je bilo 20 ljudi ubitih, 90 pa ranjenih. Tudi iz Lahore in iz obmejnih koprajn Gohak in Carsadda poročajo o velikih nemirih. Od vseh strani so na pohodu velike skupine indijskih nacionalistov, ki hočejo prodreti do Pešavara, da ojačajo tamošnje postojanke. Angleške oblasti so jim poslale nasproti oklopne avtomobile in bombna letala. Razvila se je pravcata gverilska vojna. Skoro vse telefonske zveze so prekinjene, mostovi zabarikadirani, gorski prehodi pa izpremenjeni v vojaške postojanke. V Mysore je prišlo v tamošnjih rudnikih do stavek. Ko so oblasti hotele zasesti rudnike, da bi onemogočile uničenje naprav, so se rudarji uprli. Prišlo je do krvave bitke, v kateri je bilo 20 rudarjev težko ranjenih. Nad vsem okrožjem je proglašeno obsedno stanje. Položaj Angležev postaja v Indiji od dne do dne bolj kritičen. Manjše indijske kolonije so se morale zateči v večja mesta pod zaščito angleških čet.

London, 25. aprila. Po poročilu iz Alahabada je Gandhi docela opustil svojo borbo proti solnemu monopolu. Svoj glavni interes hoče sedaj posvetiti bojkotu prodaje alkoholnih pijač. Ta sklep Gandhija je pri njegovih pristaših naletel na velik odpor.

ima dr. Maček že itak šest. Po daljši debati je predsednik dr. Mačku dovolil, da se sme razgovarjati z dr. Trumbičem. Dr. Maček se je tega dovoljenja takoj poslužil. Pristopil je k dr. Trumbiču, ki mu je prišel k zatožni klopi nasproti ter ga poljubil na lice. V dvorani so padle razne opazke, zaradi česar je predsednik zagrožil, da bo uporabil zakonske sankcije, če bi se to ponovilo. Po dogovoru z dr. Trumbičem je dr. Maček zahteval, naj se dopusti kot zagovornik še dr. Duda Boškovič iz Pančeva.

Dr. Ramežič je glede na ugotovitve sodišča, da je dvorana premajhna, da bi se mogli pripustiti vsi prijavljeni zagovorniki, zahteval, naj se razprava vrši v kakih drugi dvorani v Beogradu, morda v univerzitetni dvorani. Sodišče je ta predlog odklonilo, ker je ta dvorana neprimerna.

Dr. Milan Kostić je v imenu zagovornikov zahteval, naj se jim popoldne da na razpolago vse procesno gradivo. Sodišče je temu predlogu ugodilo ter je predsednik sporočil, da bodo vsi spisi popoldne na razpolago. Istočasno je predsednik sodišča sporočil, da je pripustil dr. Boškovič kot zagovornik dr. Mačka. Dr. Boškovič je že čakal zunaj ter je takoj nato vstopil v dvorano. Ko ga je predsednik vprašal, ali sprejme zagovornišvo za dr. Mačka, je dr. Boškovič odgovoril: Z največjim zadovoljstvom!

Odvetnik dr. Dragutin Hrvoj je nato interpeliral predsednika sodišča glede postopanja z obtoženci. Navajal je, da je povodom včerajšnjega poseta v zaporu izvedel, da so obtoženci v okovih. Prosi sodišče, naj posreduje, da se okovi ukinejo. Prav tako naj se zapor očisti stemic. Sodišče bo o tem sklepalo.

Odvetnik dr. Stambuk opozarja predsednika, da je njegov klient Mali Pavel težko bolan, da bljuva kri. Prosi, da se mu preskrbi zdravniški pregled in bolniška oskrba. Sodišče je temu predlogu ugodilo, na kar je predsednik ob 11. odredil kratek odmor.

Po odmoru je pričelo zasliševanje obtožencev. Prvi je bil zaslišan Ivan Bernardić. Obtoženi kratkoma zaničala vsa dejanja, ki jih navaja obtožnica ter pravi, da večine soobtožencev sploh ne pozna. V kolikor pa jih pozna, jih pozna le kot bivše pristase HSS. Drugega glavnega voditelja zarote Hadžija sploh ne pozna. Pravi, da ni imel nikdar kakih skrivnih sestankov.

V kavarnah se je sestajal te s svojimi osebnimi prijatelji, toda samo slučajno, ne pa, da bi koval kako zaroto. Edino kar priznava je to, da je od Begića sprejel v šrambo štiri samokrese. Ob 13. je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri zjutraj.

Zanimiva izjava čl. vojnega ministra

Praha, 25. aprila. Na zborovanju češke agrarne družbe je vojni minister Viškovský načel tudi vprašanje predsednika republike ter pipočal izpremembo ustave v tem smislu, da bi volil v bodoče predsednika republike narod in ne kakor doslej parlament. Ta izjava je zbudila v političnih krogih veliko pozornost. Nekateri vidijo v tem napad proti dr. Benešu, ki ga predsednik Masaryk priporoča za svojega naslednika.

Italijansko vojno brodovje v Albaniji

Pariz, 25. aprila. V albanske vode in sicer v Leš, je prispelo italijansko vojno brodovje, obstoječe iz oklopnice »Andrea Doria«, križark »Tartaro« in »Bari« ter dveh eskadrilj torpedovk. Brodovju poveljuje vojvoda Longano. Albansko časopisje zelo prisrčno pozdravlja prihod italijanskega brodovja in naglašja gospodarsko in kulturno korist albansko — italijanskega prijateljstva ter nesebično pomoč Italije albanskemu narodu in albanski državi.

Poljsko-rumunska vojaška zveza

Potovanje šefa rumunskega generalnega štaba v Varšavo. — Ureditve operacijske baze v Črnem morju

Bukarešta, 25. aprila. Šef generalnega štaba Samsonovici bo v kratkem odpotoval kot vodja posebne vojaške komisije v Varšavo. Kakor se doznava, je cilj tega potovanja rumunsko-poljska vojaška zveza. Glavna točka razgovorov v Varšavi bodo medsebojna oborožitvena vprašanja, zlasti glede na obrambo v zraku in proti plinom, Na-

Po § 14. družbenih pravil se sklicuje

redni občni zbor

delniške družbe Narodne tiskarne v Ljubljani

na dan 10. maja 1930 ob 11. uri dop. v uredniške prostore v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1929 in predložitev bilance z dne 31. decembra 1929.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.
3. Predlogi upravnega odbora o porabi čistega dobička l. 1929.
4. Poročilo glede kooperacije dveh članov upravnega odbora.
5. Volitev pregledovalnega odbora.
6. Slučajnosti.

Opomba: § 16. družbenih pravil: Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora položiti svojo delnico s kuponci in, če se glasi na imetnika, tudi s talonom vsaj pet dni pred občnim zborom v družbeno blagajno.

Upravni odbor Narodne tiskarne,

Dr. Maček in tovariši pred sodiščem

Včeraj se je pričela pred sodiščem za zaščito države razprava proti članom zagrebške teroristične organizacije, ki bo trajala dva tedna.

Beograd, 25. aprila. Včeraj se je pričela pred državnim sodiščem za zaščito države razprava proti zagrebškim teroristom, ki so hoteli z raznimi terorističnimi akti in atentati na vodilne ljudi in važnejše objekte izzvati doma in v inozemstvu vtis nezadovoljstva in potrebe po izpremembi reda v državi. Na zatožni klopi je 24 obtožencev, večinoma omladincev, ki so jih pridobili za to akcijo voditelji te teroristične organizacije, med katerimi je tudi bivši voditelj HSS dr. Maček. Za razpravo vlada v vsej javnosti ogromno zanimanje ne samo zaradi vlog, ki so jih igrali nekateri obtoženci v nedavni preteklosti, marveč tudi zaradi tega, ker razkriva, kakih sredstev so se posluževali ti ljudje, da bi se obdržali na krmilu.

Glavna voditelja te teroristične organizacije sta bila odvetniki koncipient Cvetko Hadžija in priv. uradnik Ivan Bernardić. Organizacija je bila razdeljena v dve skupini. Ena je imela nalogo, da vrši atentate na vodilne osebe, druga pa na razne važne objekte. Prvo skupino je vodil Bernardić, drugo pa Hadžija. Pravi iniciator pa je bil bivši avstro-ogrski podpolkovnik Viljko Begić, ki je tudi posredoval pri dobavi orožja in dobival od dr. Mačka v to svrhu denar.

Prvi dan razprave.

Razprava je pričela včeraj dopoldne. Sodnemu dvoru predseduje dr. Dušan Subotić, državni tožitelj pa je dr. Učević. Zaradi pomanjkanja prostora so bil k razpravi pripuščeni le novinarji, dočim je bil publiki dostop nemogoč. Včerajšnja razprava je tvorila v glavnem čitanje obtožnice, ki obsega 61 strani in podrobno navaja krivdo vsakega posameznika ter popisuje razvoj in delovanje cele organizacije. Pred prehodom k obravnavi se je med zagovorniki obtožencev in sodnim dvorom razvila debata o dopustnem številu zagovornikov. Samo za dr. Mačka se je namreč prijavilo 163 zagovornikov. Ker za toliko število odvetnikov v dvorani niti ni prostora, jih je sodišče odklonilo in dovolilo dr. Mačku sedem, ostalim obtožencem pa po 1 do 2 zagovornika. S čitanjem obtožnice in z zaključkom te debate je bila včerajšnja razprava zaključena. Proces bo trajal bržkone 12 do 14 dni, razprave pa se bodo vršile vsak dan od 8 do 13.

Drugi dan razprave.

Tudi na današnji razpravi se je vršila dolga debata o dodelitvi in pravicah zagovornikov. Šele ob 11. se je po odmoru začelo zasliševanje obtožencev.

Po otvoritvi današnje razprave je predsednik najprej ugotovil, da se je prijavil kot zagovornik za Milana Debančiča dr. Miško Terkoš iz Bjelovara. Obtoženi Božo Arnske je odklonil odvetnika dr. Žaniča. Po teh formalnostih je predsednik objavil sklepe sodišča glede včerajšnjih predlogov in zahtev zagovornikov. Glede na včerajšnje kritiko, da postopanje sodišča ni v skladu z zakonskimi predpisi, je predsednik ugotovil, da se drži sodišče strogo zakonskih predpisov. Postopalo je kakor vselej doslej. Zagovornikom je dovoljen razgovor z obtoženci samo v navzočnosti preiskovalnega sodnika. To pa seveda ni nikakoli ovira, da bi se zagovornik in obtoženec na razpravi ne mogla razgovarjati.

Zahtevo, ki so jo stavili včeraj dr. Trumbič in tovariši, naj se razprava odgodi, češ, da odvetniki niso imeli dovolj časa, da bi proučili gradivo in pripravili svoje zagovore, je sodišče kot neosnovano zavrnilo. Odvetniki so imeli za to 13 dni časa. Razprava je bila razpisana za 24. april na zahtevo obtožencev in zagovornikov, ki so vsi želeli, da se proces konča čimprej. Glede na zahtevo, naj se pripuste vsi prijavljeni branitelji, je sodišče odklonilo, da je braniteljev dovolj in da ne more pripustiti novih zaradi pomanjkanja prostorov. Prav tako je sodišče tudi odklonilo zahtevo, naj bi se razprava vršila v Zagrebu, ker za to ni nikakega povoda. Dr. Joco Jovanovića je sodišče kot zagovornika odklonilo, ker ni niti odvetnik niti profesor prava. Zahtevo, naj se pripusti na mesto dr. Dečaka, ki je včeraj s protestom zapustil razpravo, drugi zagovornik, je sodišče odklonilo, ker je dr. Dečak sam pustil svojega klienta na cedilu.

Obtoženi Stjepan Mateković je odklonil svojega odvetnika ter zahteval, naj se mu dodelita dva nova. O tem bo sodišče še sklepalo.

Dr. Maček je zahteval, naj se mu omogoči razgovor z njegovimi branitelji, da se dogovori o tem, kdo naj ga brani namesto odklonjenega dr. Joca Jovanovića. Sodišče je zahtevo po nadaljnjem branitelju odklonilo, ker jih

Mednarodna železniška konferenca v Opatiji

Beograd, 25. aprila. Iz Opatije poročajo, da je bila v hotelu »Regina« odprta mednarodna železniška konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki Italije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske in Avstrije, kakor tudi železniških in parobrodskih družb. Konferenci predseduje avstrijski delegat dr. Wanik. Naloga konference je odstraniti težkoče v železniškem prometu z lukami na Jadranskem morju, olajšati zveze s parniki ter omogočiti čim hitrejši transport trgovskega blaga.

Tihotapstvo trošarinskega blaga v Ljubljani

Snoči je bil zasaden neki ljubljanski trgovec, ki je hotel vtihtapiti večjo množino blaga mimo mitnice v mesto.

Ljubljana, 25. aprila. Komaj je minilo teden dni, odkar je začela mestna občina pobirati na mitnicah povišano trošarino na vse blago, že se je začelo tihotapstvo. V malih množinah so sicer že preje vedno vtihtapili, česar ni bilo mogoče popolnoma preprečiti. Sedaj, ko je bila trošarina zvišana, je bilo seveda računati, da se bo začelo tihtapiti tudi na debelo. In res! Snoči so že zalotili nekega ljubljanskega trgovca, ki je hotel mimo mitnice spraviti v mesto večjo množino raznega galanterijskega blaga v vrednosti več tisoč dinarjev.

Včeraj je prispela v Ljubljano večja pošiljatev raznega galanterijskega blaga, naložena na pošto v Mostah. Zato so organi mestnega dohodarstvenega urada pustili pošiljatev pri miru. Toda ponoči je trgovec s tremi pomagači vred blago skušal s kolodvorske pošte preko Robove ulice vtihtapiti v mesto. O polnoči je policijski stražnik za evangelijskim pokopališčem na svojem nočnem obhodu zalotil četvorico sumljivih možikov, ki so nosili težke tovore. Pozval jih je, naj se legitimirajo, ker se pa niso hoteli, so morali oditi z njim na stražnico. Na stražnici so bili sprva prepričani, da imajo opravka s tihtopci trošarinskega blaga.

Davi je bil tihtapec izročen mestnemu dohodarstvenemu uradu, kjer so pregledali

blago in ugotovili, da bi moral trgovec plačati 642 Din trošarine. Trošarino je moral plačati, obenem pa je bil obsojen na 2500 Din globe.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. aprila.

Snoči okoli 20. se je na vogatu Kongresnega trga in Gosposke ulice pripetil težji karambol. V kritičnem času je privozil po Gosposki ulici proti kinu Matič pravilno po desni strani z enovprežnim zapravljenim delavec Franc Potočnik, zaposlen pri konjskem mesarju Ivanu Marinšku. Istočasno je po Kongresnem trgu privozil in zavil v Gosposko ulico po levi strani trgovec in hotelir P. ter se z avtom zaletel v konja in voz. Pri karambolu je konja poškodoval na glavi, po prsih in nogah, tako da bo najbrž poginil. Na vozu se je zlomila ojnica. Marinšek je imel okoli 6000 Din škode, katero je pa P. takoj poravnal. Nesreče je bil namreč kriv lastnik avtomobila, ker je vozil po levi strani.

Na policiji je prijavila delavka Marija Oven, da je z neko drugo delavko nabirala v gozdu za Večno potjo dračje. Domov grede ju je srečal posestnik Jošep C. iz Zg. Šiške, ju ustavil in zahteval, naj se legitimirata, češ, da so nabrana drva njegova last. Delavki sta povedali, da sta suhljad nabrali v drugem gozdu, nakar je C. Ovnovo zgrabil za vrat, jo vrgel na tla in začel daviti, da se je skoraj onesvestila. Opraskal jo je tudi na rokah in na vratu. Delavka je zadevo prijavila policiji, ki bo vročekrvnega posestnika poučila, da za par polenčkov ne sme daviti ljudi, zlasti pa še, če drva niso njegova last.

V Šelenburgovi ulici je snoči nekdo z detom odprl izločeno okno fotografa Kuna in ukradel iz njega sliko kapelnika dr. Cerina. Po tatvini je tat izločbo zopet zaklenil. Zdi se, da gre za osveto, kajti pred tremi dnevi je nekdo dr. Cerinovo sliko dal v črn okvir. Zdi se, da je bil to isti storilec.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.75, Berlin 13.485 do 13.515 (13.50), Bruselj 7.5915, Budimpešta 9.885, Crik 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 796.72, London 274.47—275.27 (274.87), Newyork 56.41, Pariz 221.7, Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 296.25.

INOZEMSKA BORZZE.

Curth. Beograd 9.1275, — Pariz 20.2325, — London 25.08, — Newyork 515.73, — Bruselj 72.—, — Milan 27.03, — Madrid 64.30, — Berlin 123.16, — Dunaj 72.70, — Sofija 3.74, — Praga 15.27, — Varšava 57.85, — Budimpešta 90.20, — Bukarešta 3.07.

Še enkrat londonska razstava

Izjava Riharda Jakopiča, ki pravi, da slovenski umetniki niso bili zastavljeni

Ljubljana, 25. aprila. Prišli smo: Kot delegat slovenskih slikarjev in kiparjev je odpošljal k otvoritvi londonske razstave g. dr. Izidor Cankar. Iz Londona je pošiljal svojim prijateljem pisma, iz katerih je bilo razvidno, da so izločili iz razstave dela nekaterih slovenskih umetnikov. Dolinarjevega Mojzesa niso mogli spraviti skozi vrata, tako smo brali in se čudili, kako more imeti galerija, v kateri se vrše mednarodne razstave, tako ozka vrata. Če res ni šel skozi vrata, zakaj pa ni poskrbel dr. Cankar, da bi bronasti kip razstavili pred vhodom v galerijo, kakor je to storil Meštrovič s svojim »Junakom« v Zagrebu?

Prišakovali smo, da bo dr. Cankar, ko se vrne iz Londona, priložil v listih informacije o razstavi, ki jih slovenski umetniki iščejo z velikim interesom tako v slovenskih kot v srbohrvaških listih in revijah. Toda dr. Cankar molči. Neoficijsko se domnava, da imajo nekateri likovni umetniki z Meštrovičem na čelu v okviru jugoslovenske razstave svoje kolektivne razstave! Sam Meštrovič ima razstavljenih 26 skulptur!

Dosedaj je bil običaj, da so prešli udeleženci razstav razstavi katalog. London-

ska razstava bo kmalu odprta že mesec dni, a katalogov ni od nikoder.

Od g. Jakopiča smo prejeli naslednje pojasnilo:

Slovenec na londonski razstavi. Pod tem naslovom je bil objavljen v »Slov. Narodu« članek iz katerega bi se moglo sklepati, da je delal londonski odbor slovenskim umetnikom krivico.

Prejel sem iz merodajnega vira (dr. Cankarja, opomba uredništva) sporočilo, iz katerega je razvidno, da se je londonski odbor z vneto zavzel za to razstavo, da pa je imel težko stališče radi preobilice poslanih umetnin.

Prvotno so bili določeni za razstavo štirje prostori. Iz ustrežljivosti je dodal londonski odbor še tri sobe in hodnike. Vsi temu je bilo treba radi pomankanja prostora izločiti več del. To pa se ni zgodilo na škodo le slovenskih umetnikov, ampak je ostalo hrvaških in srbskih stvari absolutno in relativno mnogo več nerazstavljenih, kot pa slovenskih.

Kar se tiče Dolinarjevega »Mojzesa« je resnica, da ga niso mogli spraviti skozi vrata.

R. Jakopič.

Škofja Loka in škofjeločani

Kranj središče Gorenjske. — Za novo mestno hišo in šolsko poslopje

Škofja Loka, 24. aprila.

Škofja Loka slovi po vsej državi kakor pravi začarani grad Trnolčice, tako je ljubko romantična in se že dolgo leta ziblje v najlepšem spanju malomestne komodnosti. Nikjer in od nikoder ni bilo upanja, da bi prišel princ in bi jo zbudil, da bi zaživele sodobno življenje.

Ali vendar se je zgodil čudež. Meščani so si izvojevali ekspozičuro okrajnega glavarstva in z njo je dobilo mesto zopet nekaj pomena, čeprav le medel odsev nekdanjega močnega Loškega gospodstva, srečne in visokokulturne državnice pod milo vladajočo krivo palico škofov iz bavarskega Freisinga. In ko so krivo palico pregnali kite habsburških pejemtarjev, je prišla heraska palica, saj Škofja Loka v sto letih ni prav nič napredovala, temveč je nazadovala, izgubila svoj močnejši vpliv in vsem nazadovala. Od stare slave in moči je ostala le komodnost in počastnost, ki se je naravno razvila v blagostanju in brezskrbnem življenju loških meščanov v cvetočih časih škofjske vladave.

Šele hrumu svetovne vojne, ko je mesto trepetalo pod grandioznimi vtisi pohoda železne nemške armade proti Kobardu, je uspelo predrniti meščane, da so začutili viharne utripe modernega življenja in svobodna Jugoslavija jim je šele odkrila sodobnost. Vsaj kaže tako, da se je Škofja Loka vsaj malo otresla zaspasnosti in konservativnosti ter se že poskušala gibati, kakor zahteva sedanost. Zato tudi, čeprav le zelo polagoma, vendar po malem napreduje. Vendar je pa to napredovanje tako majhno, da še vedno pomeni veliko zaostalosti, zlasti za strunim in energičnim sosedom Kranjem, ki se z nepremagljivim zagonom bliža veljavnosti, kakršno je v Sloveniji pred stoletji imela Škofja Loka.

Moč Kranja je v njegovem naprednem duhu, ki je s pomočjo svoje centralne lege na križišču glavnih cest in ob železnici pritegnil vso Gorenjsko na sebe in se v blagostanju razgibal v podjeto trgovsko in industrijsko središče. V tej smeri mu Škofja Loka ne more slediti že zaradi oddaljenosti od železnice, čeprav ima za seboj obširno in bogato okolico z veliko množino vodnih sil. Prav ta oddaljenost od železnice in hrupne industrije ter tovarniškega dima ter nepopisni čar starodavnega mesteca s prepleto slikovito okolico, ki je radodarno dala in še daje slovenski umetnosti najmočnejše impulze, sploh vsa ta tišina, lepota in poezija so najdragocenejši zakladi, ki se meščanom in okoličanom ponujata, da ga dvignejo in izkoristijo. Tuiski promet bo Loko pozlatil, če domačini spoznajo bogastvo lepote svojega kraja, dokler pa sami ne bodo znali ceniti tega bogastva, je ves trud za »povzdigo Škofje Loke zaman. Se vedno ni v mestu hotela, niti drugih prostorov, ki bi nudili izletnikom in tujem vsaj najskromnejši komfort. Ali naj pridejo tuji, ki bodo Locomo dokazali, da mora biti prejšnja, potem šele kravica? Takrat bo že prepozno, in zopet se bodo ozirali z ljubim mirom zadovoljni purgani žalostno za dobrič, ki jih odnese tuji podjetnik. Izgovora ni, saj dve stari in ena nova posojilnica hranijo velik kapital, ki se pa žal ne investira produktivno. Koliko obresti gre zato iz Škofje Loke, pa vendar bi se bilo lahko z ostanki že mnogo zgradilo in reguliralo, če bi kapital ne bil za zadrževanje ključavnicami.

Drugače Škofjeločane poleg prečudne pridige patra Kamila zanima prepotrebno uradno poslopje za ekspozičuro okrajnega glavarstva in pošto, ko je že skoro z malenkostno večino glasov padla odločitev za poslopje pod klancem, je umrl mstr. Klobov in si zagotovil trajen lep spomin s podaritvijo svoje hiše, ki se tiče: mestne hiše, občini. Tako bo Škofja Loka lahko dobila uradno poslopje in dostojno mestno hišo, če pripravi še Štrausovo hišo: Prostor pod klancem nikakor ne pripravi in bi bil

Luznarjev prostor mnogo ugodnejši z izredno lepo lužno lego, kjer bi modernost poslopje tudi ne kvarilo starinske slike mesta. Tudi lepa higijenična mestnica bi stave prav nič ne kazila. Ker je pa treba računati na bodočnost in na obširne prostore za urade in občinski urad ter gledati na reprezentanco, zaradi lepote glavnega trga pa nikakor ni mogoče zidati čez sedanjost višino hiš, bi se morali dati stvar z župnikom aranžirati tako, kakor je priporočal že razsodni župnik dr. Arnejc, da bi se namreč preuredila mežnarja v župnišče. Župnišče z lepim starodavnim grbom freštrških škofov, krasno fasado in monumentalni stopniščem bi bila pač najlepša in najbolj reprezentativna stavba za mestno hišo. Ker je notranost župne cerkve, ki spada med najlepše gotične stavbe v državi, skrajno zanemarljiva in je nujno potrebna pravilnega restavriranja, bodo občani itak imeli velike stroške z njo, zato naj se pa župnišče preseli v prezidano mežnarijo, ker je v mežnariji dosti prostora za dva duhovnika. Občina bi s to zamenjavo prihranila nakup Štrausove hiše za prefrano cenno, dobila bi prostorno uradno poslopje sredi trga, reprezentativno in lepo mestno hišo, župnik pa pripravno župnišče in pravilno ter dostojno restavrirano notranost cerkve, kar se o njeni zunanosti ne more trdit, ki je bila s prenovljenim le pokvarjena, ker se niso držali od oblasti potrtih načrtov, ki je le na njih podlagi bilo dovoljeno pobiranje davkov za prenovljenje.

Z vneto in veseljem so se Ločani tudi lotili dela za novo šolsko poslopje. Očarala jih je nova šola v Gornji Šiški, ki jo je zgradil prof. Jože Plečnik tako, da so slavne umetnika naprosili, če smejo zgraditi enako stavbo. Moister si je ogledal stavbišče in se zaradi okolice odločil za nov načrt. Presrečni so Škofjeločani sprejeli vest, da se bodo lahko ponasili s Plečnikovim umetvornim in še morebiti celo z njegovim načrtom za prepotrebno regulacijo mesta, saj je umetniku mesto tako všeč, da bi gotovo ne zavrnili prošnje meščanov. Ali te dni smo čuli, da je gospod profesor baje vrnil načrt stavbišča in delo odklonil. Slišali smo tudi, da je kratka notica v »Jutru«, ki je izražala veselje Škofjeločanov, vzemirala mojstrovstvo prevelike skromnosti, vendar te razlage odklonitve ne verjamejo, ker moister Plečnik vendar ni tako majhen, da bi ga mogla razburjati poročila o javnih zadevah, pač je pa tako velik in štrli tako visoko nad druge glave, da pač vsak pogled mora zadeti nanj. Tako stoji sredi pota slovenskega naroda, kakor njemova Zoisova piramida, ki je z njenim namerjenim hotelom pokazati, da Zois mora opaziti vsakdo v naši zgodovini in se je njegovi osebnosti brez ovinka ni mogoče izogniti. Tako se tudi ni in ne bo mogoče izogniti Plečniku ali ga celo zatajati. Zato pa besedam ne verjamemo in upamo, da bo Škofja Loka kmalu imela Plečnikovo šolo.

Žalostni pojavi

Vseko noč vidimo po mestu žalostne in vse obsodbe vredne prizore. Ljudje, ki čez dan delajo ali pa tudi ne, se opotekajo ponoči po mestu in iščejo opore ob hišah in ograjah, da ne telebnejo kakor so dolgi in široki. Če je pijanček mirne narave, ga človek skoro ne opazi. Gorje pa tistemu človeku, če areča bojevitega vinskoga brata, ki začne navadno izgovarjati v klicati na korajžo vsakega, kogar areča. Pravijo, da polajša Ljubljana tuje-prometno mesto. Ali more postati res pravo tuje-prometno ali letoviško mesto, če je v njem toliko pijancev, da nobena noč ni mirna? Stranolo nam delajo prizori, kakršni se je odigral v noči od velike sobote na veliko nedeljo v neki ljubljanski gostini.

Ali se zaveda dotični gospod, ki je baje nekak pokrajinski fotograf in katerega spremlja vedno zvest pes, ali ne bo hitel v gostilno že vinjen in tako suh, da niti

žetrtinke dalmatince ne more plačati? In kaj naj poroče tujec, ko vidi, da daje gostilničar pijanemu gostu vino? Toda do tu je še vse človeško in razumljivo. Načrtane pa vprašanje, kdo bo plačal četrta vina? In gospod se namkrat spomni, da je — detektiv.

Tujec, ki prisostvuje prisoru, se namreč ne, skomigne z rameni in si misli svoje. H gospodu pristopi trezen delavec in mu hoče plačati četrta vina. Med tem pa je gospod polil igralne karte z dalmatincev tako, da niso več za rabo. Gospod logično pričakuje, da mu bo delavec plačal karte. Delavec pa stigne roke v šep in gre svojo pot. Tujec, ki prisostvuje prisoru mora sto-

piti na prste, da vidi čez ljudi, ki se prične zbirati.

Napetost doseže vrh, ko nastopi organ varnostne straže. Moču postave se pa ne ljubi več pričakati se s pijanci. S krepko pestjo potegne gospoda iz množice in mu svetuje, naj gre mirno domov.

Ali ne bi bilo bolj umestno dati n. pr. takemu gospodu čutiti posledice novega zakona o prepovedi pitja alkoholnih pijač? Ali se zaveda ta gospod, kaj pomeni indažati se za detektiva? Kaj naj si misli tujec, če ga ustavi pijanec in se mu predstavi kot detektiv?

Takile primeri nam pač niso v čast. Očividno.

Tragedije slovenskih rodbin v Ameriki

Oče in hči prostovoljno v smrt. — Kdo je morilec? — Smrtina kosa.

V kraju Eveleth, država Minnesota, sta se odigrali v marcu dve tragediji. Zastrupila se je Marija Kušanova, ki je čez nekaj dni v bolnici umrla. Zapustila je moža in 10 let staro hčerko. Čez deset dni se je ustrelil v glavo njen oče Jernej Ahlin, po domače Mihovčev, doma iz Dola pri Ljubljani. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Zapustil je ženo, 3 sinove in eno hčerko.

Poročali smo že o drznem napadu, ki je bil izvršen na Fischerjevo družino v Barberlonu. Neznani zločinec je streljal na Fischerjevo in njenega sina, ki je prihitel materi na pomoč. Zadel je oboje v glavo. Oba so težko ranjena prepeljali v bolnico, kjer je sin umrl, mati je pa okrevala. Oblasti so uvedle preiskavo, toda o zločincu ni duha ne sluha. Nekateri menijo, da se mati in sin nista razumela in da je sin v prepiru najbrž streljal na mater, potem pa izvršil samomor. Fischerjeva zatrjuje, da sta bila napadena. Nemara bo to res, kajti oblasti nikjer niso našle samokresa.

V Barberlonu je umrl Jakob Lenarič. — V Pueblu, država Colorado, je 22. marca umrla 37letna Alojzija Gregorič. Pokojna je bila doma iz emburške lare. V Ameriki je bivala 35 let. Zapustila je moža in tri otroke. — 23. marca je v kraju Milwaukee, država Wisconsin umrl 54letni Miha Aravs. Podlegel je srčni kapi. Pokojni, ki je bil doma

iz Topolišice pri Sošanju, je zapustil ženo in 1 otroka. V Ameriki je bival 20 let. — 29. marca je v Jolietu, država Illinois preminula Marija Šega, rojena Košmerl. Pokojna je bila iz Srednje vasi, fara Loški potok. Zapustila je 5 sinov in 4 hčerke. V Ameriki je bivala 7 let.

V Chicagu je 3. aprila podlegla zastrupljenju Marija Lavričeva, žena Martina Lavriča. Neznana si je rezala kurje oko in se je vrezala v prst. Nastalo je zastrupljenje in morali so ji amputirati nogo. Toda tudi to ni pomagalo. V groznih mukah je reva podlegla zastrupljenju. V kraju Ely, država Minnesota, je umrla v bolnici Jospina Zobec. Podlegla je črevesni operaciji. — V Rockdalu sta umrli 70letna Slovenka Štajerjeva in 20letna Helena Turkova. — 29. marca je zadel pri delu v žični tovarni kap 48letnega Jakoba Zabukovca. Pokojni je bil iz Starega trga pri Ložu. Zapustil je ženo in 5 otrok. — V kraju Forest City je preminula 3. aprila Ivana Dečman. Zapustila je moža in 7 otrok.

V Waukeganu je bilo vioniljeno v pralnico Slovenca Janeza Hamovca, kateremu so tatovi navratili blaginjo in odnesli okoli 200 dolarjev. — V Clevelandu je policija aretirala Miho Babnika, ki je v Waukeganu zapustil ženo in 6 otrok. Po ameriškem zakonu se bo moral Babnik zagovarjati pred poroto.

Čarodejni dežnik

»Mavrična mačka in druge pravljice angleške pisateljice Roze Fylemanove v prevodu Griše Koritnika

Pesnik in pisatelj Griša Koritnik je prevedel iz angleščine 15 pripovedk mlade angleške pisateljice Roze Fylemanove »Mavrična mačka in druge pravljice« ter jih izdal v samozaložbi. Pripovedke, katerih vsebina je tako mikavna, da smo prepričani, da se bodo ljubile naši mladini, so izšle v okusno opremljeni knjigi z ilustracijami akad. kiparja Ivana Zajca. Pričujoča pripovedka bo gotovo zanimala naše mlade čitatelje.

Bi vam je svoje dni čarovnik, ki je imel čarodejni dežnik. Ker je bil precej malomaren in pozabljiv, ga je na nesrečo pozabil v podeželskem mestecu, kjer se je bil po dogovoru sestal o polnoči s prijatelji na trgu. Pustil ga je prislomenjenega na tržno stojnico. Drugo jutro ga je našla tam kmetica, ki je bila prišla v mesto prodajat maslo in jajca.

— Dobro, močan dežnik je, je rekla sama pri sebi. Če ne pride nihče poni, ga obdržim zase. Nihče ni povprašal po njem, zato si ga je kmetica prilastila, in ko je odšla zvečer domov, je vzela dežnik s seboj. Ali, kakor sem že rekla, to ni bil navaden dežnik, temveč je imel čarodejne moči. Ako si ga držal odprtega v roki in si šel do tri, a potem nehal šteti, si bil mahoma v svoji hiši. Ako si šel do pet, si bil tam, kjer bi bil najrajši. Ako si šel dalje do sedem, te je odneslo, kakor bi trenil, na vrh najbližje cerkvenega zvonika. Toda kmetica ni ničesar vedela o tem in slišali boste, kaj se je zbog tega pripetilo.

Služajno je bilo naslednji tržni dan zelo mokro. Ko je iznenada pričel kapljati dež skozi plateno streho stojnice na ruto, je bila zelo vesela, da je mogla razprostrti pod stojnico dežnik.

Bilo je okoli tretje ure popoldne in poprodala je večino jajec in masla. Majhen deček je prišel mimo in zahteval tri sveža jajca. Tu jih imaš dragoc, je rekla, zadnja tri. V eni roki je držala dežnik, a z drugo je devala jajca v dečkovo košarico. Eno, dve, tri je štela. In kakor bi trenil, je stala sredi svoje mile kuhinje, s košarico izpod roke in z dežnikom, ki ga je odprtega ves čas krepko stiskala v roki.

Lahko si mislite, kako presenečena in zmešana je bila. Prav nič se ji ni zasvetilo, kako je prišla v kuhinjo. Ali sklenila je, da nikomur ne pove tega. Kar je stopil v kuhinjo njen mož in jo vprašal, zakaj je prišla tako zgodaj domov. — Glava me je pričela boleti, je rekla. Sonce je bilo menda preveč. Kmet se je zakrohotal: Pojdi, pojdi, mamica! je dejal. Govorilo se ti je sanjalo. Danes mi bilo sonce ne v mestu ne na deželi. — Naj bo! Tedaj je bržkone vlagala škodovala moji nesreči, je odvrnila žena. V posteljo ležem in zavijem skodelico vroče kafe. Legla je v posteljo in pojedla kafe. Drugo jutro se skoro ni več spominjala čudnega dogodka.

Nekaj časa ni bilo nobene nove nesreče. Vreme je bilo toplo in sončno. Dežnik je stal v kuhinjskem kotu, ne da bi ga kdo rabil. Nekega dne pa je sklenila kmetica, da obče hčerko, ki je živela poročena v nekaj ur oddaljeni vasi. Bil je zelo vroč dan

in mislila je, da bi bilo kaj dobro iz previdnosti vzeti s seboj dežnik, da bi ji delal senco.

Po kosilu sta odšli s hčerko na izprehod na sosednji travnik. Nekaj časa sta hodili, a nato sedli za odmor na toplo, suho travo ob poti, držeči preko ajde, kajti bili sta razgreti in precej utrujeni. — Zares, koliko avtomobilov je na tej cesti! je vzklila kmetica, držeč odprti dežnik nad glavo. Eden, dva, trije, štiri, pet... Rada bi bila v enem od njih. Ni še bila dobro izpregovorila teh besed, že jo je vrglo naravnost v najbližji voz, ki sta v njem sedela priletna gospa in gospod in rejen prepelčar, vsi napol dremajoči.

Lahko si mislite, kakšen prizor je bil v avtu. Pes je lajal, stara gospa in gospod sta besnela. — Ustavi, ustavi! sta kričala vozniku, ki je vozil naprej povsem hladnokrvno, ne vedoč nič, kaj se godi za njegovim hrbtom. Kmetica se je sama tako začudila, da ni mogla ziniti niti besedice. — Najprej je rolnel stari gospod, peneč se od jeze, bi rad vedel, kako si upate priti v naš voz? Kako si upate, gospa? Kam smo prišli? Krasne razmere, da se človek ne more v svojem vozu odpraviti na izprehod, ne da bi ga nadlegovali predzorni tuji! Škandal! Naznanil vas bom policiji!

Kmetica je medtem skušala skočiti z voza, ali je bila tako razburjena, da se ni mogla govoriti. Ko je bil razsrejeni gospod z ženo in psom že zdavnaj odredala, je še dolgo stala molče in nepremično sredi ceste z dežnikom v roki, ki je bil široko odprt in z istotako široko odprtimi usti. Hčerka, ki je bila prihitela k nji, je bila prav tako od začudenja vsa iz sebe. — Za božjo voljo, mati, kaj vas je bilo pripravilo, da ste storili to? je vzklila. Svojim očem nisem mogla verjeti! A mati ni mogla odgovoriti in je samo zmajevala z glavo. Nikdar, nikoli se ji ni bilo pripetilo kaj takega.

— Bojim se, da nisem povsem zdrava, je odvrnila naposled. Jutri pojdem k zdravniku. In drugi dan je res odšla k zdravniku. Ker je precej deževalo, je zopet vzela s seboj dežnik, ker ni prav nič slutila, da bi bil ta dan v zvezi s čudnimi pripletaji. Zdravnik ji je potipal žilo in pogledal jezik. — Nalezhi ste se singularnobitisa, je rekel. Zelo se morate paziti. Zapišem vam nekaj navodil. Vsake dve uri urate zavziti eno pilulo, vsaki dve uri rdeči prašek, po drugo uro pred vsako jedjo mokri prašek in bog ne daj, da bi se prehladila v nos. Če se boste pazili, stvar ne bo nevarna. Pridite zopet drugi teden.

Medtem se je prikazalo sonce in, ko je kmetica prevzela radovednost, kako bi ohranila nos topel, je čisto pozabila na svoj dežnik. Ko je šla drugi dan ponj, ga ni bilo nikjer več. Ne vem, kaj se je zgodilo z njim in tudi ne, kdo ga ima sedaj. Ali dovolite, da vam rečem besedico v svarilo. Ako nalezite na izgubljeni dežnik, pazite, prosim vas, in ne štetite, dokler ga imate odprtega v roki. Ne bi bilo prav prijetno, če bi hipoma zabrinili za bližnjega zvonika. Kaj ne, da bi ne bilo?

Spominjajte se slepih!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: petek, 25. aprila 1930, katoličani: Marko, pravoslavni: 12. aprila, Vasilije.

DANASJE PRIREDITVE

Drama: Ljubimoc svoje žene. E.

Opera: Zaprti.

Kino Matka: Vašek Hubezni. Samo ob 4.

Kino Ljubljanski dvor: Jimijevi milijoni.

Kino Ideal: Bremen. Film ZKD.

Šubec koncert ob 20. v Filharmoniji.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Usnar, Sv. Petra cesta; Močvar, Sp. Šiška.

Z albanske meje

Gusinja, 19. aprila. V vasi Vusanju blizu albanske meje je živel Saban Dedukevič. Bil je zelo priljubljen med svojimi znanci, ker je pa preveč ubogal oblasti in orožnike in ker je opustil arnavske navade, so ga začeli nekateri vasišani sovražiti. V januarju se je poročil z Ajrijo Djombarič, kar je postalo zanj usodno. Ajrija ima dva brata, ki sta jo po starem običaju prodala v Albanijo za 10.000 Din. Letošnje jeseni bi se moralo dekle poročiti z dotičnim Albancem. Dekle pa ni hotelo v Albanijo in ker je precej lepo, jo je kupil Saban Dedukevič od njenega starejšega brata Balije za 4000 Din. Kmalu se je pa oglasil neki fant iz Rugove, češ, da je tudi njemu Balija prodal svojo sestro in sicer za 9000 Din. Tako je brat prodal svojo sestro kar trikrat in dobil za njo 23.000 Din.

Ko je Ajrija zvedela, da je prodana tudi fantu iz Rugove, je skrivaj o tem obvestila Sabana, ki ji je bil najbolj všeč. Saban je videl edini izhod iz košljivega položaja v poroki in se je z Ajrijo v januarju res poročil. Toda med Arnavti je za take primere v navadi krvna osveta. Djombariča sta se bala, da se bosta Albanec in fant iz Rugove osvetila. Da se zavarujeta, sta natvezila Albanca in fantu iz Rugove, da naj Saban Ajrijo ugrabi. Starejši brat je sklenil Sabana ubiti in pobegniti v Albanijo. To se je tudi zgodilo in sicer na ta način, da je šel Balija k Sabanu in ga povabil, naj gre z njim v Gusinje. Saban je na to pristal. Balija mu je dejal, da mora stopiti še domov, da ga pa počaka na določenem kraju. Počakal ga je res, toda v zasedi in s puško. Ni hudega sluteč je je primahal Saban po cesti in Balija je začel iz grmovja streljati po njem.

Misel, da streljajo razbojniki, je skočil Saban čez zid ob cesti, da bi se skril. Neareča je pa hotela, da je skočil na isto stran, kjer je čepel v zasedi brat njegove žene. S tem je olajšal napadalca cilj tako, da ga je prav lahko pogodil. Balija je ustrelil ne-rečnega moža s karabinko. To mu pa še ni bilo dovolj. Skočil je k svoji žrtvi, ji vzel puško, okrog 60 nabojev in uro. Eno puško je dal svojemu bratu in oboje sta se istega dne pobegnila v Albanijo. Ko so prispeli orožniki na kraj tragedije, ni bilo o morilcu in njegovem bratu duha ne sluha.

Iz gledališke pisarne

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 25. aprila: Ljubimoc svoje žene. Red E. Sobota, 26. aprila: Konec poti. Red B. Nedelja, 27. aprila: Ob 15. INRI. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20. Vdova Rožinka. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Abonente reda E opozarjamo, da se vrši nocoj za njihov abonma predstava v ljubljanski drami in sicer se uprizori »Ljubimoc svoje žene«, delo srbskega avtorja Mita Dimitrijeviča, in ne kakor je bilo prvotno javljeno. Shakespearejeva komedija »Vihar«, to pa vsled tega, ker je gđ. Boljarjeva obbolela.

Druga repiza angleške drame »Konec pota« bo v ljubljanski drami v soboto, dne 26. t. m. Drama je napisal Amerikanec Sherif, poslovenil pa jo je za naš odon Otton Župančič. Režija je Ciril Debevec. V posameznih vlogah so zapustili gg. Ciril Debevec, Kralj, Lipah, Zelenič, Jan, Skrbinek, Potokar, Kauker in Sanein. Drama je vsebinsko izredno močna, vse vloge so naravnost moistrosko izvedene. To je priznaja celokupna naša kritika, ki je sprejela to delo izredno pohvalno. Predstava se vrši za abonma reda B.

Pasijonska igra INRI se ponovi zadnjič v letošnji sezoni na Belo nedeljo popoldne ob 15. uri v ljubljanski drami. Cene za to predstavo so znižane, na kar še prav posebno opozarjamo naše občinstvo iz ljubljanske okolice in dežele sploh, ki želi videti to resno delo na našem odru. Začetek točno ob 15. uri, konec ob pol 16. uri popoldne.

Golarjeva »Vdova Rožinka« pride v deloma prenovljeni obliki, z nekaterimi novimi glavnimi vlogami. Vlogo Janjeva kreira g. Levor. Komad je tudi sicer režijsko preurejen in poživljen s pevske in glasilne vložkami. Režijo vodi g. Lipah. Predstava se vrši izven abonmana pri znižanih cenah.

Opera

Začetek ob pol 20.

Petek, 25. aprila: Zaprti. Sobota, 26. aprila: Car in tesar. Red D. Nedelja, 27. aprila: Norma. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

V soboto se pole Hubezni Lortzingova opera »Car in tesar« z g. Grbo v naslovni partiji. Veliko hasovsko partijo modrega ter hkrati hudomušno-komičnega župana van Betta poje g. Betetto. Njegovo nekdanjino Marjono ga Ribičeva, ruskega begunca g. Gostič, francoski, ruski in angleški poslaniki so gg. Kováč, Janko in Rumpel. Dalje nastopijo: gđ. Spanova, g. Sekula in g. Marolt. Balčni zbor pleše v tretjem dejanju holandski narodni ples. Režiser g. Povhe. Predstava se vrši za abonma D.

Dve krasni vesoljigr na Sentjakobskem odru. V soboto 26. in v nedeljo 27. uprizori Sentjakobski oder dve izvršni vesoljigr in sicer v soboto vesoljigr »Revna« kakor cerkevna miša, ki gre to pot desetlet in zadnjič preko odra v tej sezoni. Uspeh, ki jo je imela ta lepa igra je popoln. Povsod so jo z navdušenjem sprejeli. Naj nihče ne zamudi prilike ogledati si jo. V nedeljo se igra peti vesoljigr »Ognjenik«, polna vitezavskih komičnih situacij in izvršne besedne komike. Igra je izvrstno nastudirana in poslušniki se morajo nasmehati do solz. Vstopnice se dajo v trgovini gosp. Milčiča Karadžića na Starem trgu.

Dnevne vesti

Kulturna razstava Julijske Krajine. — Kakor smo že poročali, bo 27. t. m. otvorjena v paviljonu Cvijete Zuzorič na Kalemegdanu v Beogradu kulturna razstava Julijske Krajine, za katero vlada v Beogradu veliko zanimanje. V zvezi s to razstavo je izdala organizacija jugoslovenskih emigrantov v Jugoslaviji knjigo »Julijska Krajina«, nacionalno - kulturni pregled, katero je uredil dr. Lavo Crmeli. Knjiga je izšla v Delniški tiskarni v Ljubljani in je tiskana v cirilici. Priložen je zemljevid Julijske Krajine. Odbor za kulturno razstavo Julijske Krajine je pa izdal ličen katalog razstavljenih umetnin s seznamom članov častnega odbora in razstavljalcev. Tudi ta publikacija je izšla v Delniški tiskarni.

Zgradarina za leto 1930. Davčna uprava Ljubljana - okolica razglasi: Odmera zgradarine za leto 1930 je izvršena za vse v okolišču te davčne uprave se nahajajoče zgradbe, v kolikor niso po čl. 32 zak. o neposrednih davkih zgradarine trajno prostje in je razpored v smislu čl. 131 cit. zak. razvrstjen na javni vpogled med uradnimi urami v času od 28. aprila do vstetega 5. maja 1930 pri davčni upravi za okolico v Ljubljani (Justična palača, II. nadstropje, soba št. 107). Vsa davčni zavezanec bo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku potom plačilnih nalogov se posebe obveščeni. Prizivni rok 30 dni teče od dneva, ki sledi prejemu plačilnega naloga. Morebitne pritožbe je kolkovati z 20 Din.

Iz odvratne službe. Odbor advokatske zbornice v Ljubljani je ugodil prošnji odvratnika v Konjicah Vladimirja Krištofa, ki se preesli 1. maja s svojo pisarno v Radovljico. Odvratnik v Mariboru dr. Fritz Juritsch je umrl. Za začasnega prevzemnika njegove pisarne je določen odvratnik v Mariboru dr. Edvard Bučar.

Mednarodne umetniške razstave v Benetkah se je udeležil kot edini Jugosloven Tone Kralj z dvema grafikama: Rojstvo in Dobrotnik. Žirila je precej ostro postopala, ker je bilo sprejetih od 1767 vpisanih del le 305. Tone Kralj postane po tej razstavi stalen član mednarodnih umetniških razstav v Benetkah, katerega dela se bodo pripuščala na razstavo brez žirije. Gospodu Kralju čestitamo!

Naša emigracija v februarju. Po statističnih podatkih izseljenškega komisariata v Zagrebu je šlo v februarju iz Jugoslavije v prekomorske države 1354 izseljenčev. Od 1. januarja do konca februarja je šlo iz naše države 2688 izseljenčev ali 509 več, nego v prvih dveh mesecih lanskega leta. Največ jih je šlo iz dunavske banovine in sicer 401, iz savske 326, iz primorske 233, iz vardarske 151, iz dravske 109, iz zetske 46, iz vrbske 33, iz drinske 31, in s teritorija mesta Beograda 24. Poljedelcev je bilo 863, kvalificiranih delavcev 129, nekvalificiranih 147, pripadnikov svobodne profesije 46, rodbinskih članov 151. V Argentino jih je šlo 492, v Kanado 329, v Zedinjene države 258, v Urugvaj 148, v Brazilijo 33, v Čile 20, itd. Vrnilo se jih je 187. V evropske države je šlo s treh tisoč za kruhom 1271 naših izseljenčev in sicer v Francijo 908, v Belgijo 321, na Holandsko 20, v Nemčijo 5, na Luksemburško 4, itd. Od 1. januarja do konca februarja so šli v evropske države 2303 naši izseljenčev in sicer v Francijo 1614, v Belgijo 622, na Holandsko 35, v Nemčijo 11, v Luksemburško 6, itd.

Razpisana zdravniška služba. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za popolnitev mesta pomožnega zdravniškega v sanatoriju za pljučne bolezni na Klenovniku pri Ivanici. Prošnje je treba vložiti do 6. maja.

Sezonska bančna poslovalnica v Rogški Slatini. Po naredbi kr. banske uprave dravske banovine se razpisuje v zdravilišču v Rogški Slatini sezonska bančna poslovalnica, sestojeca iz bančnega lokala v ravnanjskem posloju in dveh sob v »Zagrebškem domu« za stanovanje uradnikov. Poudarje je treba vložiti do 30. t. m. pri ravnanstvu zdravilišča.

Natečaj za vojaško-tehnične uradnike. Inženjersko-tehnični oddelek vojnega ministrstva sprejme za popolnitev inženjersko-tehnične stroke v državno službo izveštano število vojaško-tehničnih uradnikov po točki 2. člena 26. zakona o ustroju vojske in mornarice in tehničnih uradnikov II. kategorije po zakonu o civilnih uradnikih. Prošnje je treba poslati inženjersko-tehničnemu oddelku vojnega ministrstva. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Uradnega lista kr. banske uprave dravske banovine« št. 53, z dne 23. t. m.

Konkurzni zakon za kraljevino Jugoslavijo. V »Uradnem listu kr. banske uprave dravske banovine« št. 53, z dne 23. t. m. je objavljen konkurzni zakon za kraljevino Jugoslavijo, kateremu je priložena uredba o tarifah za nagrade upravitelju konkurzne mase in upravitelju prisilne poravnave izven konkurza.

Razpust društva. Katoliško prosvetno društvo v Radomljah je razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

Natečaj za gojenke šole za sestre - pomočnice. Ravnanstvo državne šole za sestre - pomočnice v Zagrebu razpisuje natečaj za novi tečaj v šolskem letu 1930-31. Natečaj traja do 27. junija. Podrobnosti so razvidne iz »Uradnega lista kr. banske uprave dravske banovine« št. 53 z dne 23. aprila.

Češkoslovaški železničari v Jugoslaviji. Te dni prispe v našo državo 300 češkoslovaških železničarjev pod vodstvom namestnika prometnega ministra. Ogledajo si v prvi vrsti našo rečijo.

Nova palača v Beogradu. V Beogradu zgrada novo palačo, v kateri bo kontrolni oddelki pošte in brzojava. Kredit v znesku 5 milijonov dinarjev je že odobren.

Avtomobilski klub sekacija Ljubljana obvešča, da je prehod z motornimi vozili preko Ljubelja zopet mogoč.

Za belokranjske pogorence so nadarjeni darovali: Gz. Schwenner Din 100, Alek. Oblat Din 100, Alojzij Brezgar Din 60, Ivana Rebek namesto venca na krsto Gerber Ane Din 100, dr. Gal Din 200, Rudolf Oswald, Zirovnica, Din 200, Hedžet Din 200, Franc Kollman Din 250, Zadržec Središče, Din 100, Josip Degen, Sv. Peter, Din 100, Janko Predovič Din 100, dr. Mirko Černič Din 100, opekarna Vidic Din 100, Medić Din 100, več trdk v Ljubljani in izven Ljubljane je darovalo večjo množino blaga za obleko in perilo, mnogo strank pa staro obleko.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno. Včeraj je bil prvi dan, ko se je že čutil prehod iz pomladi v poletje, kajti postalo je nenkrat tako toplo, da se bomo kmalu lahko kupali. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 25, v Sarajevu in Skoplju 24, v Zagrebu 23, v Splitu 22, v Ljubljani 19,2, v Mariboru 18,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,5 mm, temperatura je znašala 9,9.

Krajevna organizacija jugoslovenskih emigrantov (Orjem) v Kočevju ima svoj redni sestanek v soboto 26. aprila t. l. ob 8. uri zvečer na običajnem mestu. Pridite vsi! — Odbor.

Kača ga je pčila. V zagrebško bolnico so prepeljali včeraj 52letnega poljskega delavca Gertruda Canko, katerega je v gozdu Barutanski Jarak blizu Zagreba pčila kača v levo nogo, ko je sekal drva. Njegovo stanje ni nevarno.

Avtomobil povozil 9letno deklico. V Mandalini blizu Šibenika se je v torek zvečer pripetila težka avtomobilska nesreča, katere žrtev je postala 9letna Blaženka Pendžer. Deklica je šla s tremi prijateljicami po cesti, ko je nenadoma iz Šibenika proti Mandalinu privozil osební avto posestnika Frana Trilaja iz Šibenika. Dekleta so se pred avtomobilom umaknila k ograji, Blaženka pa si je v zadnjem hipu premislila in stekla čez cesto. Privozil je avto, sofer voza ni mogel ustaviti in nesrečna deklica je prišla pod avto, ki je otroka vlek el še par metrov za seboj. V bližini je stalo več mornarjev, ki so takoj priskočili na pomoč in potegnili otroka izpod avtomobila. Toda vsaka pomoč je bila zaman. Blaženka je bila že mrtva. Očividci zatrjujejo, da soferja ne zadene nobena krivda.

Usodepolni prepir. V vasi Budrovci pri Djačkovem je nastal te dni med vaškimi fanti krvav pretep. Med pretepom je Martin Katana potegnil iz žepa nož in suil svojega nasprotnika Antona Budrovca tako močno v vrat, da mu je nož obitil v tilniku. Budrovac je imel še toliko moči, da je zakričal, naj mu nož potegnijo iz vrata, potem se je pa ves okrvavljen mrtev zgrudil na tla.

Žrtev strele. V torek popoldne je divjala nad Banatom huda nevihta. V Velikem Bečkereku je neurje na polju zalotilo delavca Petra Resa in njegovega 14letnega sina Nikolaja. Nenadoma je med nevihto treščilo. Strela je opazila očeta in sina. Sin je bil takoj mrtev, oče se je pa kmalu opomogel.

Samomor. Z octovo kislino se je zastupila v Zagrebu 15letna frizerka Bračka. Vzrok samomora je bila baže nesrečna ljubez.

Dreden se odločite

za nakup razne emajlirane, modre, rjave, sive ali aluminizirane posode, si ogledite bogato zalogo pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

Iz Ljubljane

Lj. Novosadski dijaki v Ljubljani. Te dni so priredili ekskurzijo v Ljubljano dijaki novosadske trgovske šole, 35 po številu. Dijaki so si pod vodstvom svojih profesorjev ogledali zanimivosti Ljubljane, posestili so muzej, kopalnice Lirije in razne druge naprave. Sinoči so se odpeljali domov.

Lj. Nadaljna kanalizacijska dela v Tivoliu. Poročali smo te dni, da je bil kanaliziran glavni občinski jarek v Lattermanovom drevovalu. Te dni pa polagajo kanalske cevi tudi v jarku, ki meji na angleški park na severni strani. Kanalizacija je bila potrebna, ker se je obrežje obeh jarkov vsako leto bolj trgalo in usedalo.

Lj. Opozorjamo na norejši koncert baritonista Antona Šubja, na katerem poje zamorske in indijske duhovne in narodne pesmi. Spored obsega 4 dele in sicer: 1.) Negro spirituals: H. T. Burleigh: Pripravaj, nebeški voz. W. Reddik: Jaz sem, ki Te prosim, H. T. Burleigh: Nebesa in Madi David. 2.) Indian Poetry: T. Lieurance: V žolhu, A. Farvell: Gavraní pojo, T. Lieurance: Ob vodah Minne tonke. 3.) Negro spirituals: H. T. Burleigh: Grešnik, prosim te, ne zamudi te prilike, Včasih občutim, kod da sem otrok brez matere, O. Peter, pojdi in zazvojni. Pojdi Mojzes, Čuj, jagnjeta jočejo, Mar ni Gospod osvobodil Danijela? 4.) Negro Folk songs: H. Gaul: Ali ni to eramota? A. Geibel: Dete iz Kentucki dežele. K. Hazard: Malček. W. Arms: Fischer: Kolesce. H. T. Burleigh: Dospel vlak. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni. Istotam se dobi podrobno besedilo pesni pesmi.

Lj. Sokol Šiška bo priredil v soboto 3. maja v hotelu Bellevue družabni večer s plesom. Sodelovala bo godba Sokola I. 288.

Lj. Avtogaraža, zidajo, odda mesta zastavilnico, Ljubljana.

Lj. »Bremen«. Ne pozabite danes na najnovejši zanimivi film »Bremen«, ki ga bo predvajala danes ZKD v kinu Ideal ob 4. pol 6., pol 8. in 9. zvečer. Izvrstno filmsko delo prvo te vrste v Ljubljani. Grad-

ba, znanost, notranost, splov in prva vožnja preko Oceana, vse to je v filmu predloženo v krasnih posnetkih. Naj hitreje ne zamudite! Ponavljal se bo jutri ob 3.3. popoldne in zadnjičrat v nedeljo ob 11. dopoldne. — Cene najnižje: od 2 Din dalje.

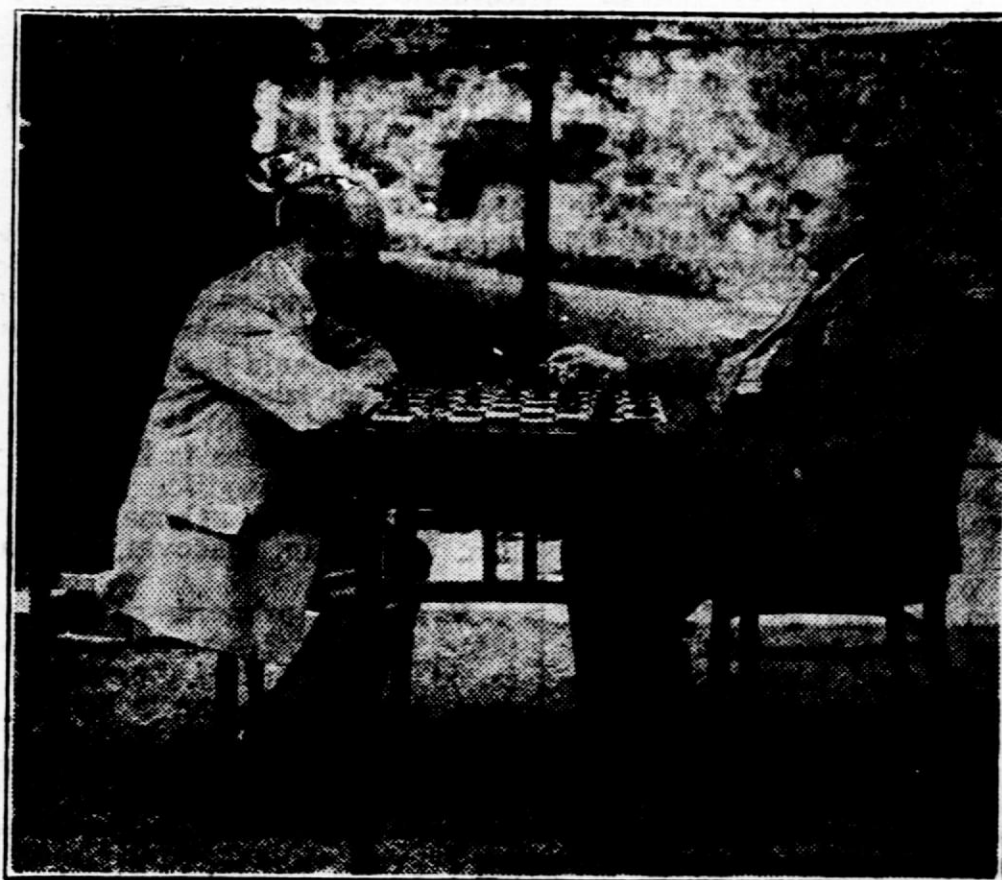
Zanimiva ekspedicija

Moskovska filmska tovarna »Mežrabpom« je organizirala pod vodstvom režiserja Schneiderja ekspedicijo v raziskane kraje jugozapadnega dela Arabskega polotoka, ki so bile belokozcem doslej skoro nedostopne in kjer se seveda še ni vrtil noben filmski aparat. Ekspedicija je morala premagati težke ovire. Ta kraj je eden najtoplejših na svetu. Temperatura doseže 70 stopinj Celzija, kar je rekord celo v primeri s Saharo. Večkrat je bilo tako vroče, da se niso smeli dotakniti z roko fotografskih aparatov. Pesek je bil tako razbeljen, da so ga čutili skozi debele podplate. Delati so lahko samo od 8. do 10.

Prebivalci jugozapadnega dela Arabskega polotoka so večinoma Arabci, ki žive še nomadsko življenje. V kraju Samaa je posnela ekspedicija židovski okraj, v katerem vladajo še srednjeveški običaji. Ekspedicija je zbrala mnogo gradiva, ki je velikega znanstvenega pomena.

Ljubljanski šahisti najmočnejši v državi

Razgovor z jugoslovenskim šahovskim mojstrom dr. Astalošem

Internacionalna mojstra dr. Astaloš in dr. Vidmar pri partiji šaha na Bledu.

Ljubljana, 25. aprila.

Te dni se je mudil v Ljubljani šahovski mojster dr. Ljudevit Astaloš iz Sarajeva. Našemu uredniku je odgovoril na nekatera vprašanja, tičočna se šaha in šahistov.

Ali se mislite v kratkem udeležiti mednarodnega šahovskega turnirja?

— Zelo rad bi se ga, ko bi se ga le mogel. Kakor vam je znano, sem profesor in ne morem dobiti dopusta, ki bi ga nujno potreboval za udeležbo na turnirjih. Tako se že tri leta ne morem nikamor ganiti. Udeležiti sem se le manjših turnirskih prireditvev. Morda se bo v velikih počitnicah julija ali avgusta vršil kak mednarodni turnir. V tem primeru se ga seveda udeležim.

Kaj pravite h konfliktu Kostić - dr. Vidmar? (Kostić je pisal v listih, da dr. Vidmar ne more biti prvak jugoslovenskih šahovskih mojstrov, ker se ni spoprijel z njim. Opomba uredništva.)

— Kostić nima prav. Ne da bi ga dr. Vidmar izzival, porabi vsako priliko, da ga napade. Z dr. Vidmarjem ne jemljeva resno njegovih napadov. Kostić trdi, da je dosegel boljše uspehe od dr. Vidmarja. Tega mu nihče na svetu ne verjame. Pred kratkim je razpisal neki ameriški list anketo: Imenujte deset najboljših šahistov na svetu! Dr. Vidmar je prišel na sedmo mesto, dočim se Kostić ni nihče spomnil. Capablanca stavi dr. Vidmarja na četrto, peto mesto. Kostić je sicer dober šahist, a dr. Vidmar je še boljši.

Kako si razlagate primeroma slabe uspehe dr. Vidmarja na zadnjih dveh turnirjih v Karlovcih Varh in v San Remu?

— Opozoriti vas moram, da Vidmarjevi uspehi niso bili slabi. Bili so dobri, čeprav se niso ujeli z njegovo rutino in silo. O dekadenci se ne more govoriti. Tudi v mlajših letih, tako n. pr. leta 1909, v Peterburgu, se je primerilo, da je slabo odrezal na naslednjih turnirjih pa se je zopet izkazal sijajnega šahista.

Tudi na omenjenih dveh turnirjih je dr. Vidmar dobro igral. Gotove partije uvrščajo strokovnjaki med najboljše na turnirjih, kar je razvidno iz turnirskih knjig. Da se ni bolje plasiral, je pripisati trenutni indispoziciji in veliki zaposlenosti.

Kako sodite o vplivu jugoslovenskega šaha?

— Na govorno dobi visoki stopinji je, kakor se je izrazil dr. Lasker. Mnogo mladih šahistov imamo, ki so zelo talentirani. Več je pri nas talentiranih šahistov kot drugod. Tega mnemja je tudi dr. Lasker. Ki veliko potuje in pozna razmere v poednih evropskih deželah. Večji uspehi se da lo seveda doseči iz z dolgoletnim vajenjem, a tega naši šahisti ne delajo, zato se v mednarodnem življenju malo sliši o njih. Morali bi na vsak dan igrati.

— Vse mnemja o ljubljanskih šahistih?

PRAVI

FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Pri železniških težkočah, zgači, zmanjšanem občutku za tek, zapekl, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec **Franz Josefove** grenčice takojšnje pozivljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropskih dežel slave **Franz Josefovo** vodo kot važen pripomoček proti grizli, kakor tudi železničnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

Lep uspeh Ljubljancinke na teniskem turnirju za prvenstvo Dalmacije. O liki noči se je v Splitu odigral teniški turnir za prvenstvo Dalmacije, katerega se je udeležilo več tekmovalcev iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Osijeka. Iz Ljubljane so odstopovali Vaso in Lado Zajec ter dr. Koželj (Hirtila) in Ksenija Ravnikarjeva (Atena). Ravnikarjeva je dosegla lep uspeh. Med 12 tekmovalkami si je v singlu dam priborila prvenstvo. Prejela je krasen prahodni pokal JTK iz Splita. Vsa ostala prva mesta, gospodje poedinci, gospodje v dvojici ter pari v dvojici sta zasedla zagrebčana brata Fridrich.

Hud poraz zagrebške Concordije na Danskem. Kakor znano, je odšla te dni zagrebška Concordija na turnejo na Dansko, kjer je odigrala več tekem. Po treh lepih uspehih, dveh zmagah in neodločenem rezultatu, je Concordia v četrti tekmi proti reprezentanci Kopenhagena doživela hud poraz. Izgubila je tekmo v razmerju 5 : 0!

SK »Jadrana«. Jutri, 25. t. m. strogo obvezen trening za vse članstvo. Pozivata se tudi kapetana obeh moštev, da se ga sigruno udeležita: Po treningu članski sestanek. — Načelnik.

Iz Celja

c Trgovcem v opozorilo. Trgovci, člani sreskega gremija trgovcev v Celju, ki žele udeležiti se razpisanih dobav in licitacij ter hočejo zvedeti podrobnosti raznih pogojev za udeležbo na licitacijah itd., naj to sporoče podpisnemu načelstvu. Interesom bo gremij izposloval potrebna poročila o dobavah, ki se bodo stalno dostavljala proti malenkostni mesečni odškodnini. V postev prednosti zlasti trgovci z lesom, deželnimi pridelki, trgovci s pisarniškimi potrebščinami, papirjem in veletrgovci z manufakturami in specerijo.

c Nedeljski šport v Celju. V nedeljo 27. t. m. popoldne ob 16. uri se bo vršila na Glaziji druga in odločilna prvenstvena semifinalna nogometna tekma med prvaki, ma mariborskega in celjskega nogometnega okrožja JSK Mariborom in SK Celjem. Med Celjani vlada za odločilno borbo silvalno zanimanje.

c Obratne vesti. V Zavodni 26 pri Celju bo otvorila novo pekarno za. Betty Kračovec, v Gaberju št. 78 pa je otvorila novo trgovino z mešanim blagom tvrdka Marija Kodr & drug.

c Ne vlagajte prošnje za podpore na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, ker je fond za pomoč osebam, prizadetim po elementarnih neizodah, pri tem ministrstvu popolnoma izčrpan in zato ni mogoče nikomur več ustreči.

c Naknadno mestno posojilo za regulacijo Savinje. Celjski mestni občinski svet je sklenil na svoji redni javni seji dne 13. t. m. da je mestna občina pripravljena poleg že določenih 3.000.000 Din za regulacijo Savinje prispevati za slučaj, da država ne bo pravčasno dala svojega prispevka, še nadaljnjih 500.000 Din kot predjem, toda brez prejuda. Denar naj se izposodi pod najugodnejšimi pogoji pri kakem denarnem zavodu in naj se vstavi eventualne potrebe, ne obresti in amortizacije v proračun za leto 1931 in dalje. Pritožbe proti temu sklepu so dopustne na kr. bansko upravo v Ljubljani in naj se vložijo do 3. maja t. l. na celjskem mestnem magistratu.

Zaboji za smeti

Zvedeli smo, da nas hoče mestni magistrat izmenaditi z novo dobroto, s nekakimi uniformiranimi zaboji za smeti. Pa kakšni mi! Velikimi, iz neke like kovine, ki so tako nerodni in težki, da slabotnejša ženska še samega zaboja ne bo mogla nositi iz višjega nadstropja, kaj šele polnega pepela in drugih odpadkov. Res da je magistrat — pravijo — zaslišal neke hlane gospodarje in da so ti gospodje, ki seveda še nikoli ni o prevajali smeti — kar pritrtili, da se nabavijo baje po 76 Din za komad — seveda v inozemski tovarni — češ: saj jih bodo stranke plačale.

Temu se moramo najemniki upreti. Mi zahtevamo: Naj magistrat, predno kaj takega uvede, vpraša najprej tiste, katerih se v prvi vrsti tiče, t. j. gospodinj in pa steklinje, ki morajo take zaboje dan na dan prenašati od najvišjih nadstropij gor in dol, pa bo zvedel pravo mnenje. Morebiti ima pa še tudi kak magistratni gospod praktično gospo soprogo in naj jo vpraša za sveto! Magistrat naj tudi pomisli, da stanujejo v najvišjih nadstropjih stranke, ki ne premorejo steklinje, kjer mora čisto slabotna starjša gospa sama prenašati tudi zaboje s smetmi. Take stranke bi neprimernih težkih zabojev, četudi bi jim jih gospodar valil, ne moglo in hotele rabiti.

Beda v imenu mnogih.

Darujte za
Jugoslav. Matico

48

Roman

— Tu ostanete. Evo vam brisače. Dobite dve rjuhi in blazinico. Mislim, da boste na varnem, če zaklenem čez noč vrata.

XIX.

Polkovnik Ruislip je bil še pokonci. Sedel je še v sprejemnici in čakal, da se vrne žena, ko mu je prišel vojak povedat, kaj se je bilo zgodilo. Pri Dicku je bil še pred zdravnikom. Po-
slušču je pripovedovanje o treh omam-
jenih stražarjih in že mu je narednik
sporočil, da je našel četrtega omamlje-
nega stražarja v pristanišču.

V Angliji zahtevajo moške revizijo ločitvene zakonodaje, češ, da jo žene zlorablajo

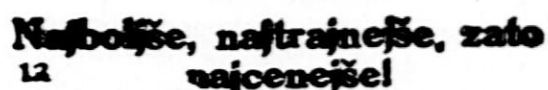
V mnogih primerih so sokrivi tudi tašče. Mati in hči vzameta na piko fanta, ki dobro zasluži, povabi ga na dom, dobrikata se mu in končno si pomagata s trikom, ki je v takih primerih običajen. Mati zaloti hčerko z mladim gospodom v položaju, iz katerega je

Srečni zakon je ideal pretežne večine mladih ljudi. Zato je vse obdobje vredna nemarnost sklepati zakonske zveze iz dobiča/kazelnosti. Ločitev bi morala biti zadnje sredstvo, ki vrne zakonca prarodost, če res ne moreta živeti skupaj. Ne samo po zakonu, marveč tudi po moralnih načelih je moževa dolžnost skrbeti, da ne trpi pomanjka žena. ločena po njegovi krivdi. Zakonodajalec mora nuditi takim ženam potrebno zaščito. Žal je pa na svetu mnogo žen, ki znajo to zaščito spretno zlorabiti v svojo korist. Zato je treba ločitveno zakonodajo po mnenju angleških mož revidirati tako, da se preprečijo primeri, ko postane ločeni zakon za ženo vir stalnih dohodkov ali neke vrste molzna krava.

Nemški švicarski tisk trdi, da dela Clemenceau Fochu in Poincareu krivijo, če jima očita v povojnih letih popustljivost napram Nemčiji, češ, da je bila okupacija Poruhurja koncem konvencij nujno delo. Nemški švicarski tisk naglaša, kako neuspešna je bila francoska okupacija, ki ni prinesla Franciji nobene gospodarske koristi, pač pa je

Gandhijeva pomoč- nica

Mira Bey vodi indijske žene v pokretu za osvobodjenje Indije izpod angleškega jarma. Njena vloga je sicer pasivna, toda v agitacijskem pomenu je zelo važna. Gandhi je določil Miro Bey za svojo pobočnico in po njenem dosedanjem delovanju sodeč lahko rečemo, da je res desna roka slavnega vodje nacionalne Indije.

Pojasnilo.
— Dala sem vam deset rjuh, pa ste mi jih prinesli samo devet, pravi gospodinja perici.
— Milostiva, saj venidar veste, da se platno pri pranju krči.

PRI

NOVAK-U
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15

V VELIKI
IZBIRI IN
NAJCENEJE!

Snažnost je
cenejša od
zdravnika
in lekarne

V vsaki službi in pri vsakem delu se človek lahko okuži. Večino kužnih bolezni naleže z rokami. Zato si vselej umij roke z milom, ki čisti in razkužuje. Milo Albus za umivanje odstranja s telesa onesnago, znoj, prah in kužne klice. Če rabiš milo Albus za umivanje, si prihraniš izdatke za zdravnika in lekarna.

ALBUS
MILO ZA UMIVANJE

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah.
Za odgovor znamko! - Na vprašanja brez znamke se
ne odgovarjamo. - Najmanjši oglas Din 5-
din

Prodajalka začetnica
Šče mesta v trgovini mešanega
plaga, najraje na Gorenjskem. Po-
udbe pod »Zanesljiva« na upravo
Slov. Naroda«. 1471

Vzgojiteljico
za takojšen nastop k 9-letnemu
dečku in 13-letni deklici, z zna-
njem nemščine in francoščine
sprejem. Ponudbe s fotografijo
na poštni pretinac 53, Brod na
Savi. **1470**

Klavirije
pianine in harmonije prodaja, iz-
posojuje, popravlja in čisto ugla-
šuje najceneje, tudi na obroke —
tovarna klavirjev **WARBINEK**,
Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska
cesta 2. 1364

Slaščičarji, peki, hoteli in restavracije, uporabljajte samo

**Caplo margarilovo
presno maslo**
ki je najcenejše in enako narav-
nemu presnemu maslu, ker je iz-

njaka in stane samo 26 Din kg.

FRANJO SVOBODA,
Zagreb, Žerjavićeva ulica br. 2.

.....

Izdelujejo se najnovejši
angleški modeli

OTROŠKIH **VOZIČKOV**

od priprostega do najfinjšega tipa. Ceniki franko. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana,
Karlovaška cesta 4.

pošljemo vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih lestencev in drugih razsvetil.

Tvorniško skladišče lestencev, Zagreb, Gundulićeva ul. 7

Tvorniško skladišče lestencev, Zagreb, Gundulićeva ul. 7

Radionad“

[illegible]

Brovning pištola

floberte, lovske puške, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi
F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg šte. 9.

Makulturni papir

Leg à Din 4.—

prodaja uprava „Slovenskega Naroda,

**Za
gospode
prinašamo
pomladanske
novosti!**

**Oglejte si
našo
založo!**

Urednik Josip Zupančič. — Za »Narodnoništvo«: Fran Joserčak. — Za upravo in izdajatelja del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.